7-a JARO, N-o 345 LEIPZIG, 14. / 5. 1931

ESPERANTO JE LA SERVO DE L' TUTMONDA PROLETARO

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA
KULTURA KAJ INTERHELPA ORGANIZO DE PROLET-ESPERANTISTOJ

APERAS SEMAJNE — REDAKTEJO: 14, avenue de Corbéra, Paris 12e. – GVIDANTO: E. Lanti. – SIDEJO DE PLENUM-KOMITATO DE SAT: 23, rue Boyer, Paris 20e. – ADMINISTREJO: R. Lehner, Kolmstrasse 1, Leipzig O 27 (Germanio). — APERAS SEMAJNE

LA "§ 218" EN GERMANIO

Ĉi tiu paragrafo laŭ germana punkodo tekstas jene: "Virino, kiu mortigas sian embrion en la patrina abdomeno aŭ per abortigo, aŭ permesas la mortigon pere de aliulo, estos punata per malliberejo. Same estos punata aliulo, kiu mortigas embrion en la patrina abdomeno aŭ per abortigo. La provo estas puninda. Kiu agas laŭ la dua frazo sen konsento de la gravediĝinto aŭ profesie, estos punata per pundomo. Same estos punata, kiu havigas profesie al gravediĝinto rimedon aŭ ilon por abortigo de l' embrio. Se ekzistas cirkonstancoj malpli ŝarĝaj, tiam validas puno en malliberejo dum minimume 3 monatoj." Esceptoj nur estas permesataj, kiam la gravediĝintoj pro malsanoj ne povis naski infanojn, pro vivdanĝero. Nuntempe la reakcia juĝistaro preparas proceson kontraŭ la kuraciston d-o Frederiko Volf (Wolf) k kontraŭ la kuracistinon d-o Kinle (Kienle), ĉar ili ĉe abortigoj ne nur prikonsideris la sanstaton de l' gravediĝinto, sed samtempe la problemon, ĉu laŭ ekonomiaj cirkonstancoj la gravediĝinto povos nutri la naskotan infanon. Volf k Kinle estas enkarcerigitaj. Tamen popolprotesto en tuta Germanio sukcesis ilin liberigi. Frederiko Volf, cetere komunisto, verkis faman dramon "Ciankali", kiu estis bonege akceptata ĉe multaj scenejoj. En "Berlina Tagjurnalo" (Berliner Tageblatt) li akuzas la regantan klason k vipas la kulturskandalon per jena artikolo, kiun publikigi "S-ulo" rajtas speciale kun aprobo de K-do Fr. Volf.

Frederiko Volf akuzas:

"Leĝo, kiu ĉiujare stampas je krimuloj 800 mil germanajn virinojn, tia leĝo ne plu estas leĝo!"
("Ciankali", 8. sceno.)

Laŭ plej novaj raportoj ĉiujare unu miliono da germanaj virinoj etendas la manojn al memhelpo per abortigo. Unu miliono da germanaj virinoj peketas ĉiujare kontraŭ la leĝo k farigas "krimuloj". Unu miliono da germanaj virinoj sin elmetadas al morto pro naskolit-febro k pro sangoperdo sekve de la nekonvena abortigo farita de nefakuloj k "saĝaj virinoj" (akuŝistinoj). Aŭtomate ĉiujare mortas 10 ĝis 20 mil virinoj pro la sekvoj de l' paragrafo 218. Ĉiujare pli ol 50 mil virinoj k knabinoj malsaniĝas je plej gravaj abdomen-malsanoj pro fuŝaj operacioj.

D-ro Friedrich Wolf, Stuttgart

Sekreta konsilisto[1] profesoro Lipman (Berlin) raportas en la "Centra revuo por la tuta medicino" (1928, pĝ. 44): "La abortoj superregas ĉe la malsanul-asekuroj la nombron de la naskiĝoj konsiderinde. Unu laboreja malsanul-asekuro konstatis ekz. en j. 1927 — 148 naskiĝojn k 743 abortojn. Por la malsanul-asekuroj la abortoj signifas ne nur monstran ŝarĝadon, ankaŭ 50 pocentoj el ĉiuj virinmalsanoj devenas de abortoj."

Neniu malsano, eĉ ne la tuberkulozo, postulas tiel multajn viktimojn kiel la "abort-epidemio". Ĉi tiun oni povus tuj forigi, se la decidon k realigon de interrompo de la gravediĝo havus fakaj, socie spertaj kuracistoj, se la realigo mem nur povus okazi ĉe ŝtataj klinikoj. Tamen hodiaŭ ankoraŭ la popolo devas praktiki memhelpon, ĉar la leĝo katenas la manojn de la kuracistaro.

Jam la nombro de unu miliono da germanaj virinoj, kiuj fariĝas ĉiujare "krimuloj" k riskas la mortdanĝeron, atestas pri la sensenceco, malutilo, barbareco de la koncerna paragrafo. Ne la minaco per malmildaj punoj, ne la admono de religioj povis malaltigi en nia popolo la ĉiujare kreskantan milionciferon de malpermesataj, nesperte faritaj, vivdanĝeraj abortoj. Do io ne estas en ordo! Aliajn vojojn trovi necesas.

Mi mem estas kontraŭulo de la abortigo. Ĝi nur estas la *ultima ratio*, la lasta rimedo, kiam ne funkciis la naskreguligo. Konsiderante nian kronikan ekonomian krizon, la armeon grandegan el kvin milionoj da senlaboruloj, estus vera krimo senelekta plimultigo de la popolo. La brita medicina asocio konfesis sincere: "La nuntempe tiel ofte priplendata naskiĝa malplimultiĝo en la eŭropaj ŝtatoj signifas vivleĝan neceson." Bernardo Ŝa (Shaw) precizigis sian koncepton klare: "Popolo, kiu ne havas la eblon, nutri siajn infanojn, ne rajtas postuli infanojn."

Ankaŭ nia plej eminenta ginekologo, sekret-konsilisto profesoro d-o Dirsen (Dührssen), trovas ĉe la kritiko de la nova projekto, § 254 de l' germana punkodo (anstataŭ § 218!), la rezulton: "La naskoĝojon

[1] Unu el la titoloj ne nuligitaj en la germ. respubliko. — *Red.*

ne povas instigi la punkodo, sed nur la plibonigo de l' ekonomia situacio de la tuta popolo.“

En Germanio, en la lando de l' senlaboruloj k de la nepovo etendiĝi, la naskiĝa troo atingas 6,7 por milo ĉe konservo de la § 218, en Sovetio la naskiĝa pluso atingas 24 por milo spite la enkonduko de la graved-interrompo ĝis la tria monato. La ekonomia bazo k la ekonomia sistemo estas decidaj por la eblo de loĝantara kresko.

De eklezia flanko oni kontraŭdiras al ni: La homa vivo estas sankta. Kiel mi memoras, tiu ĉi koncepto dum la mondmilito por la eklezio ne estis decida, kiam la germanaj kanonoj pafegis en la katedralon de Remso (Reims), k kiam la pastraro benis la armilojn, kiuj mortigis milionojn da homoj. Cetere, la katolika eklezio ĝis la jaro 1214, ĝis la decido de la papo Gregoro la X, ne aljuĝis al la embrio dum la unuaj tri monatoj de la gravediĝo homan vivon k ankaŭ ne malpermesis la interrompon de la gravedo.

En nia Ŝtutgarta proceso formas esencan punkton de l' akuzo la fakto, ke ni prikonsideris la “socian indicaron“ ĉe graved-interrompo. Ekstreman ekzemplon: Du gravedaj virinoj suferas pro komenciĝinta pulmpinta kataro. La unua gravediĝinto, eble la edzino de fabrikdirektoro, povas esti singardema ĉe sufiĉa nutrado dum la gravedo k fini kuŝkuracadon, ŝi povos daŭrigi la kuracadon post la nasko en Arozo[1]. La alia, la edzino de senlaborulo kun 3—4 infanoj, nek havas sufiĉan ripozon nek nutrajon por kontraŭagi al pulmomalsano; krom tio forprenas la venonta infano de ŝia korpo la lastan forton. Post la nasko ŝi havas ankoraŭ pli da laboro, ankoraŭ malpli da ripozo, ankoraŭ malpli da nutraĵo. Ĉe tiu ĉi laborista edzino decidas por interrompo de gravedo la “socia indicaro“ ĉe jam ekzistanta medicina indicaro.

Ne la abortigo mem estas la krimo k postulas la viktimon, sed ĝuste la paragrafo! Ĝi devigas la malesperajn virinojn al memhelpo aŭ morto en la malhelaj ĉambretoj de nefakaj abortigistoj.

Pro tio ni postulas anstataŭ la fuŝado de l' nekompetentuloj k de l' mortiga paragrafo:

1. Instituciojn por naskreguligo k seksa higieno; tie senkostan eldonon de malhelpiloj kontraŭ gravedo al membroj de malsanul-asekuroj k al senmonuloj. 2. Ni postulas, ke pri la neceso de interrompo de gravedo decidos nur socie edukitaj, oficistaj kuracistoj. Ni postulas, ke la interrompo de la gravedo mem nur okazu en ŝtataj klinikoj per fakkuracistoj.

Ni scias bone, ke la demando de l' paragrafo 218 prezentas nur parton de la tuta granda ekonomia problemo. Ni scias, ke dum nuntempa ekonomia krizo ne estas eble k prirespondeble, meti en la mondon pli da geinfanoj ol ekzistas vivospaco k nutraĵo. Tamen ni kredas al nova ekonomia sistemo, kiu donos al la homoj laboron, panon k pacon. Ni kredas, ke sub ĉi tiu nova ekonomia sistemo estos por la virinoj ĝojo k eblo donaci al infanoj denove la vivon, ĉar, tiel diras Margareto Sanger el Nov-Jorko: “La unua rajto de la infano estas — esti bonvena.“ Kaj Semaŝko, la rusa popolkomisaro por sano, esprimis: “Ni volas, ke ĉiu vivo fariĝu volita; ke ĉiuj infanoj estu atendataj kun amo; ili estu bonvenaj gastoj ĉe la tablo de l'vivo!“

Tiu ĉi eldiro povas konkuri kun la plej bonaj tezoj el ĉiuj religioj. Ĝi havas la privilegion esti realigota en tiu ĉi mondo.

Gek-doj, kiuj simpatias kun la gekuracistoj Volf k Kinle k protestas kontraŭ la reakcia juĝistaro en Ŝtutgart, bonvolu direkti siajn protestojn al la Ŝtutgarta SAT-rondo, K-do W. Neumann, Vogelsangstr. 66, *Stuttgart.* *Ulo (11 067).*

[1] Svisia kuracloko. — *Red.*

KAPITALISTOJ PRI LA KRIZO

La 9-an de januaro 1931 okazis en Parizo kunsido de la Internacia Komerca Ĉambro, dum kiu oni priparolis la nuntempan ekonomian krizon. Ĉar ne nur ni, kiuj sentas la krizon ĉiurilate, okupas nin pri tiu ĉi aktuala problemo, sed eĉ la kapitalistoj tion faras. En tiu kunsido paroladis diversnaciaj financaj eminentuloj. Ĉiuj unuanime konstatis, ke nun estas krizo, eĉ granda krizo k ke oni nepre devas ion fari, por ĝin forigi. Bone, pri tio ni tute certe kun ili konsentas. Sed pri la vojoj k rimedoj de la forigo niaj opinioj certe diferencas.

Unu fakto estas certa, se tiuj sinjoroj pensadas pri la forigo de la krizo, tiam nur en tiu direkto, por stabiligi k pligrandigi siajn negocojn k profitojn. Pli ili ne deziras. Mi ne povas pli efike montri iliajn ideojn, ol se mi citas kelkajn fragmentojn el la paroladoj, kiuj okazis dum tiu kunsido. Mi eĉ ne bezonos multe komenti ilin. Ĉiu homo, kiu nur iomete per malfermitaj okuloj rigardas la nuntempan ekonomian situacion, ektrovos, ke de la kapitalistoj ni ne devos atendi la savon. Se tio jam antaŭe ne estus estinta certa, legante iliajn parolojn oni povus pri tio konvinkiĝi.

La franco, Renato P. Duŝemen (René P. Duchemin) priparolas unue la karakteron k estiĝon de la nuna krizo, ĝiajn kaŭzojn k efikojn. Laŭ lia opinio oni forigu la krizon interalie per internaciaj karteloj k trustoj, per reto da protektaj doganoj k konvencioj. Laŭvorte li poste diras: “Cetere estas la kredo je la saĝo de la industriuloj, kiu revivigos la financan merkaton tiel, ke tiuj rondoj, kiuj estas pli malpli malvaste kunligitaj kun la borsoj, pli multe gajnos!“

“. . . Ni volas nin gardi, interkonatiĝi kun la plana mastrumado . . .“

Kaj ĉe la fino de lia parolado, post kiam li parolis kontraŭ la libera komercado k kontraŭ la egoismo de kelkaj komercistoj, la negoco subite fariĝas kulturo! Aŭskultu:

“Ĉu vi ne opinias, ke nun, dum tiaj minacantaj danĝeroj, estas devo de nia socio, postuli de la diverslandaj industriuloj k grandkomercistoj, ke ili iom forgesu sian egoismon k iom sian liberon oferu por savi la kulturon, dank' al kiu ili vivas?“

Sed kompreneble ne temas tie ĉi, oferi egoismon k liberon al la bono de la *tuta* socio, sed al la bono de *la internacia kapitalistaro.*

La spaco ne permesas al mi, tro vastigi mian artikolon, mi tamen citu ankoraŭ kelkajn eldirojn. Silas H. Stron (Strawn), la usonano, konstatas ke: “. . . la nuna krizo estas la plej forta el la 7 grandaj krizoj, kiuj trafis la usonan ŝtaton. Per pacienco, ŝparemo (!) k persisto oni venkis la antaŭajn. Oni konsilu al ĉiuj landoj, — liberiĝi de timo k pesimismo k ĉio reordiĝos denove!“

Ke ni socialistoj ankoraŭ ne ekpensis pri tio, estas vere terure. Do, karaj senlaboruloj, forĵetu el viaj koroj timon, pesimismon k vi vidos, kiel ĉio reboniĝos! La ekonomia politiko de la Soveta respubliko estas por la kapitalistoj ĉiulandaj terura timigilo.

Preskaŭ ĉiuj parolas pri la "soveta konkurenco", kiu estas en la mondmerkato jam nun timige sentebla. Sir Arturo Belfur (Balfour), la anglo, konstatas inter aliaj faktoj, ke: "Rusio liveris dum 1910—1914 13% de la tuta tritiko-importo al Grandbritio, en 1926—1927 nur 4%, sed en 1930 24% k dum la lastaj 4 semajnoj (jan. 1931) 40%!"... "Ni devas al la rusoj rifuzi kreditojn k de ili nenion aĉeti..." "...Se ni al la mono denove donos veran valoron k regos ĉie persista laboro k ŝparemo, tiam ni denove pruvos al la mondo, ke nur per kapitalismo k individuaj iniciativoj la mondo estos savita k feliĉa!"

Do, nun ni ĝin scias. Por savi la mondon de la nuna krizo, la kapitalistoj devas internacie kunlabori, devas la salajroj malaltiĝi (ĉar kion alian signifas la ŝparado?), devas foriĝi pesimismo k malfido al la kapitalisma sistemo, devas malsukcesi la kvinjara plano de Sovetio, devas reveni la fido al la saĝo de la grandkapitalistoj, ktp. Mi ne komprenas, ke tiuj "saĝaj" homoj ne vidas la kontraŭdirojn de siaj propraj tezoj. Ni elprenu nur unu el ili. Malaltigo de salajroj. Ĝi malfortigos ankoraŭ pli la nun jam tiom malfortan aĉetpovon de la amasoj, la sekvo estas pli *da senlaboruloj k tiel la ĉeno* eterne daŭrus. La prezoj ja malgraŭ la malaltigoj de la salajroj ne malaltiĝas konsiderinde. Tion ili mem konstatas. Belfur diras: "Depost 1924 falis la prezoj de krudmaterialo je 30%, tiuj de pretaj fabrikajoj je 20% k la vivkostoj je 11%." Kie restas la diferencoj inter la pocentoj? Plejparte en la poŝo de la kapitalistoj.

El ĉio ĉi ni povas multon lerni. Unue, ke la kapitalistoj sentas la akvon jam ĝis la kolo, sed volas sin savi per pajlero. Se la kapitalismo ĉiam denove venkis la krizojn, tiam tio ne pruvas ĝian ekzistokapablon, sed la malon. Ĉar sistemo, kiu ĉiam denove alvenigas krizojn, ne povas esti la ĝusta k taŭga. Due, ankaŭ por ni same kiel por ili estas la internacia kunlaboro ekstreme grava. Kaj interalie k ne laste, ke la sukceso de la kvinjara plano estas tiom grava por la tuta mondo, kiom multaj eĉ en siaj spekulacioj ne imagas. Kiel ajn oni pensas pri la nuntempa situacio en Sovetio, se la kvinjara plano sukcesos, tiam tio estos forta puŝo kontraŭ la kapitalismo. Kiajn sekvojn la Soveta ekonomia politiko havos por la eŭropa proletaro, tion mi ĉi tie ne volas tuŝi.

Mi do finfine kuraĝas aserti, ke la kapitalisma sociordo jam ne plu elsaviĝos el la koto, ke ĝi jam transiris sian kulminan punkton k ke ni malrapide proksimiĝas al la tempo, kiam ni laboristoj povos mem la aferojn direkti. Ni preparu nin por tio!

Klatilino (16 992).

DE ORIENTO ĜI VENAS!

Neniu povas kredi, ke la terurega ekonomia mondkrizo preterpasos sen aliiĝo en la mondbildo; nuntempe la mizerego puŝpremas antaŭen. En oriento komenciĝis. La orient-eŭropaj terkulturaj ŝtatoj — Hungario, Jugoslavio, Polio, Rumanio — ili estas trafitaj de la internacia agrikultura krizo, kiu kaŭzas la egan malaltiĝon de la grenprezo. Ili serĉas novan vojon por sia elsaviĝo. Ili koncentrigas la greneksporton per ŝtataj monopolinstitucioj. Kune kun ĉi tiuj instituci-oj fondiĝas eksportkartelo aspiranta la pli malvastan kunligiĝon kun la mezeŭropaj industriŝtatoj: por ke ĉi tiuj permesu al la kartelo importi grenon je la plej malalta dogano. Ĝi devas esti pli malalta ol la sovetia k la usona. Por tio la kartelo de la orient-eŭropaj terkulturaj ŝtatoj kompensas la mezeŭropajn industriŝtatojn per doganmoderigo. La kunligiĝa tendenco en Orienta Eŭropo respeguliĝas en Meza Eŭropo. Ankaŭ ĉi tie la voko eksonas: "Forigu la limojn! Kunligiĝu al pli ampleksa ekonomia teritorio. Germanio k Aŭstrio puŝas antaŭen; ili anoncas la planon fondi la tielnomatan "dogan-unuiĝon".

Ĉi tio allogas al la plano la okcidenton. Francio ekkomprenas, ke ĝi ne povas malhelpi mezeŭropan kuniĝon: tiele Francio provas estigi pli vastan planon, t. e. "Eŭropa dogan-unuiĝo".

Tial cirkulas la plej diversaj planoj k projektoj; gravaj estas la malhelpajoj, sed la terura mizerego devigas supervenki ilin. Ĉio tio montras al ni: ne nur la epoko por la libera komerco, kiel ekzemple praktikita en Anglio, pasis; ankaŭ pasis la epoko, en kiu la ŝtatoj ne aliel reguligis la mondkomercon ol per protekta dogano. Ĉiam pli perfekte, ĉiam pli senpere k per plej diversaj rimedoj la ŝtatoj reguligos la eksporton k importon, por ke la varoprezoj difinu la produktogradon. Jen la direkto de la nuna ekonomia disvolviĝo; ne plu la hazardo de la liberaj fortoj aŭ unuopaj kapitalistoj decidos, sed la *ŝtato*. Jen la tendenco, kiu estiĝis sub la sufoka premego de la senekzempla ekonomia krizo.

Estas tendenco, anstataŭi la privatkapitalistan organizadon de l' mondkomerco per la ŝtatkapitalista. Ŝtata kapitalismo ne estas socialismo. Ŝtata kapitalismo signifas nenion pli, ol mi jam diris: la decidoj ne plu dependas de unuopaj kapitalistoj aŭ societoj, sed de tiuj en la ŝtatoj regantaj kapitalistaj grupoj, de la kiel ŝtato organizita tuto de l' kapitalista klaso. Kaj ĉi tiu ŝtatkapitalista organizado de la ekonomia politiko pleje endanĝerigas la konsumantojn esti ekspluatataj per la ŝtatkapitalistaj k terkulturaj monopoloj. La monopoloj pliakrigos la ekonomiajn batalojn inter la ŝtatoj, k aliflanke ili transformiĝos el la privata — al la ŝtatkapitalista ekonomiorganizado k ankaŭ estigos aliajn aperajojn.

Ju pli plenpotence la ŝtato ampleksos la ekonomion, des pli leviĝos la postulo de la laborista klaso, konkeri la ŝtaton. Ŝtata kapitalismo, kiu estas regata de la laborista klaso, fakte tio estas la socialismo.

Ĝi komenciĝis en oriento, ĝiaj signoj fariĝas videblaj, ili ĉirkaŭas la mondon. Niaj sovetiaj gefratoj per la Kvinjara plano konstruas novan, pli belan mondon k samtempe egan ĉerkon por enterigi la kapitalistan, malnovan mondon.

Ni helpu! — Sovetio ne nur estu la modelo por ni; ĝi estas la plej bona instigilo k agitilo.

16 869, Vieno.

LA KLASBATALO TRA LA MONDO

La situacio en Portugalio

La militista diktatoreco perdis sian aŭtoritaton, ĉar la popolo tre klare sciiĝis pri tio, kio okazas en policejoj. Honestaj k honorindaj portugaloj estas submetataj al barbara traktado, laŭdire por komuna (nacia) bono. Jam ĉiuj scias pri mortigoj faritaj de l' policanoj mem k pri uzitaj inkviziciaj rimedoj: torturo, elektraj katenoj, bategado, elektraj kaskoj, sakoj plenaj je sablo, k eĉ — kraĉado en la buŝon de l' viktimoj. Ne malofte oni trovas arestitojn kun disŝiritaj ŝultraj artikoj k vertebraj ostoj; tio iĝas konata, ĉar iuj trapasas la hospitalon. Hazarde ne ĉiuj mortas, k ĉi tiuj ne forgesas, kion ili suferis. Vundigoj en karcero estas oftegaj. Pri ekziloj k hejmoj plenaj je mizerego la proletaro scias diri vorton. Finance la lando estas ruinigita sub la diktatoreco, k la socia progreso troviĝas tute paralizita. Neelporteblaj estas la impost-ŝarĝoj, k aliflanke la malŝparo de sumegoj por militaj k internministeriaj aferoj. Eĉ lojalaj servantoj al la respubliko, kiuj iel sendepende pensas, estas persekutataj. Tute malsukcesintaj, la diktatoroj provas fuĝi antaŭ la respondeco pri siaj agoj.

Pri la lastdata ribelo eksplodinta sur la Acoraj insuloj k laŭdire gvidata

de altranguloj, tien ekzilitaj kiel kontraŭuloj de l' diktatoreco, oni ĉi tie nenion povas ekscii, ĉar la gazetaro raportas tute mensoge. Nur per privataj leteroj senditaj de maristoj partoprenantaj en la ekspedicio kontraŭ la ribelantoj, oni ekscias, kiom mensogaj estas la oficialaj diroj. Laŭ marista raporto la tutaj ŝipanoj tuj post sia alveno interfratiĝis kun la ribelantoj. Ĵurnalistoj tien senditaj raportas nur pri la surŝipa vivo de l' soldatoj kontraŭbatalantaj la ribelon k poste finas per la vortoj: “Ĉi tie finiĝas la raporto pro oficiala k supera ordono.“ Okaze de la hispania reĝimŝanĝo regas ĉi tie granda konfuzo; multaj regimentoj estas koncentrigataj, eĉ la rezervosoldatoj (ekde la klaso 1927), laŭdire por malhelpi komunistan enfiltriĝon ĉe la hispania limo. La komunistoj disvastigas kaŝe eldonitan flugfolion por la 1-a de majo. La laborkrizo estas terura; ĉiutage centoj da laboristoj estas senlaborigataj; aliaj laboras plej grandparte nur 3 aŭ 4 tagojn semajne. La eksterlandaj K-doj eksciu k konigu en siaj laboristaj gazetoj pri la teroro, kiu regas ĉi tie k havas sian plej senkompatan reprezentanton en la politika polico, instrumento de l' reganta diktatoreco. *Portugala SAT-ano.*

Polica kontraŭstrika strategio en Francio

La lastaj strikmovadoj inter la ministaro en Norda Francio estis nova okazo por la t. n. “movebla gvardio“ (france: garde mobile), kiu estas translokata laŭbezone de unu agadejo al alia, senbridiĝi. Disbatado de homamasiĝoj eĉ plej malgrandaj, “antaŭgardaj“ arestoj en hejmoj aŭ en la stratoj, noktaj kavalkadoj k. c. estis praktikataj de ĝi. En unu sola malgranda vilaĝo bivakis 600 policsoldatoj. Preskaŭ en la sama momento aperis en la “Revuo de l' Ĝendarmaro“ studo de iu subkolonelo pri la sinteno de l' *respublika movebla gvardio* dum la antaŭaj nordfranciaj strikoj. Li konstatas, ke por la strikoj de julio—septembro 1930, kiujn entiriĝis ĉ. 700 fabrikoj k 150 mil strikantoj, *estis necesaj* (li diras!) *la koncentrigo de cento da moveblaj duonrotoj*[1] kun 18 kapitanoj, 4 eskadronaj ĉefoj k unu subkolonelo. Li notas plue, ke “por la unua fojo depost sia kreiĝo, la movebla respublika gvardio agis kun trupo-kvanto de reala gravo“, k li ne kaŝas sian kontenton: “Ĝi plenumis bonege la komision, kiu al ĝi de nun estas difinita, k donis plenan kontentigon al la militaj k administraj estraroj.“ *C. P.*

La senlaboreco en Hispanio

Dum kelkaj fin-aprilaj tagoj sufiĉe nombraj grupoj da senlaboruloj trairis la stratojn de Seviljo ĝis antaŭ la urbdomo, postulante laboron k panon. Ili vizitis la butikojn de l' urbcentro petante nutrajon. Multaj magazenoj rifuzis k ŝirmis sin per malsuprenigo de l' feraj kurtenoj. Aliaj, kontraŭe, distribuis manĝaĵojn aŭ monon. Fine okazis plenaera kunvenego, en kiu parolis multnombraj oratoroj. *Spo.*

PRI LA PROBLEMO DE L' PACO

Ĉar ni ricevis plurajn respond-artikolojn al la artikolo de K-dino 15 408 aperinta en n-o 340, ni ne povas enpresigi ilin komplete, sed resumas la dirajojn de la K-doj, tamen nek kripligante la ideojn, nek forlasante gravajn punktojn el la respondoj. — *Red.*

Estas ja fakto, ke Sovetio donas al la infanoj edukon, kiu celas krei en ili spiriton kontraŭan al la imperiisma milito k favoran al la Sovetia defendo. Sed tia fakto ne signifas, ke en la morgaŭa milito la Sovetiaj infanoj buĉos samfurioze kiel la kapitalistaj laŭ la ĉagrena supozo de K-dino 15 408. Cetere, se oni trafoliumas la historiojn, kiujn oni instruas al la infanoj en diversaj landoj, oni saturus la kapon per citoj, kiuj gloras reĝojn k generalojn. Tiom pli se ĉi lastaj venkis popolojn. Paralele oni trovas incitojn al rekonkero de perditaj regionoj donantajn al la infanoj la impreson, ke la alilandanoj rabis iliajn patriojn, kiujn sekve oni devas venĝi kiel ajn. Se tiel estas preparitaj la spiritoj de l' infanoj, la militprofitemuloj estas certaj, ke ribelo ne estas facila en militokazo. Dank' al tiu dogmo la infanoj konvinkiĝas, ke en la alia flanko estas “malamiko“ *detruenda.*

En Sovetio tute male la infanoj ricevas ne nur instruojn, kiuj permesos al ili defendi Sovetion kontraŭ imperiismaj eventualoj, sed ankaŭ *fratigan* spiriton. Oni instruas al ili, ke en la alia flanko *ne* estas “malamiko“, sed *trompitaj fratoj,* kiujn oni devas konvinki pri fratiĝo. Sed en *mala okazo* ili kompreneble scios sin defendi. Do la diferenco inter la Sovetia k la imperiisma eduko estas sufiĉe distingita. Postuli, ke Sovetio malarmu, dum la imperiismo armegas ne nur morale, sed ankaŭ materiale, ŝajnas al *mi* malpaca opinio. Revolucia eduko tendencigas al ribelo kontraŭ la maljustoj. Se ĉi lastaj ne ekzistus, la homoj ne ribelus. Pro tio ke la kapitalista sociordo estas maljusta, tute nature la homoj ribelos tiom longe, kiom ĝi daŭros. Sekve mi aprobas ĉian edukon, kiu liveras al la homo spiritkapablon por sin defendi kontraŭ la maljustoj. Kaj por pli bone konvinkiĝi pri la normalo de l' Sovetia progreso, mi konsilas, ke oni penu veturi tien, por konvinkiĝi, ke oni tie *ne* preparas la homojn *por* la milito, sed *kontraŭ* ĝi. *Soares.*

*

Ŝajnas, ke ĉiu kiel K-dino 15 408 abomenas la militon; nur nenormalulo povus trovi ian kontentigon en forbuĉado de homoj. La proletaro kiel tuto kondamnas tiel la dinastian kiel la imperiismajn militojn. Tiaj estis la ĝisnunaj militoj en sia plejparto. Tiu de 1914—1918 celis parte bari al la minacanta socia revolucio. Ja en komenco de 1914 la Petrograda proletaro konstruis barikadojn, kiujn vidis la diplomatoj okcident-landaj, intertraktantaj kun la reprezentanto de l' absolutismo pri milit-alianco. La tuta historio estas historio de interklasaj bataloj. Finbatalante sian batalon por dispartigo de l' profitoj sur la dorso de l' proletaro, la kapitalistoj paralizis en la mondmilito la socirevoluciajn fortojn. Ĉu naciskale, ĉu internaciskale, la reganta klaso provas k ĝis nun bedaŭrinde preskaŭ ĉiam sukcesis misuzi la ekonomie dependajn tavolojn: laboristaron, etburĝaron, kamparanojn, por siaj militceloj.

Ĉu oni ne devas diferencigi inter milito k milito? Kiam proletaro en *ruĝa* milito mortigas, ĝi mortigas pro *neceso*; kiam burĝaro per proletoj mortigas en *blanka* milito, ĝi mortigas pro venĝemo, sangavido k kruelo. La hungara soveta registaro pereigis ĉ. 600 burĝojn; la blankula reakcio en Hungario forbuĉis 4000 laboristojn. La blanka teroro, furiozanta post la Pariza Komuno, mortigis almenaŭ 20 mil komunanojn. Kaj ĉu vi legis aŭ aŭdis pri la Berlinaj tagoj en 1919?

Tio estas la faroj; pli gravaj estas la kaŭzoj k celoj. Klasbatalo estas interklasa milito, batalo por nuligi la anarkian produktosistemon, la superregadon de manpleno da homoj. Ĉar neniu ĝis nun reganta klaso rezignis libervole je sia potenco, la vojo de l' liberigo kondukos trans proletan diktaturon. Nur al perforto cedas perforto, — tion instruas la tuta historio.

Sovetio ekiris sola, bojkotita tiel de pacistoj kiel de militistoj, la vojon de rekreo. Ĉiu scias, ke la burĝaro tut-

[1] Duonroto ampleksas 40 soldatojn.

monda, ĉu kaŝe, ĉu malkaŝe, batalas kontraŭ Sovetio. Se tiuj 150 milionoj vivantaj en Sovetio ne volas sperti la sorton de l' Inka-regno, ili devas instrui al la geinfanoj neceson de perbatalila defendo, ĝis la plimulto el la landoj same sukcesis aranĝi komunisman konstruadon. Kaj por atingi per eduko valorajn rezultojn, oni devas krei unue la kondiĉojn necesajn, kiuj permesos edukadon liberan (hodiaŭ ĝi ja estas monopoligita de l' kapitalismo). Kiel pruvas la ekzemplo de 1914, en la antaŭmilita Internacio la edukado kontraŭ milito imperiisma estis absolute nesufiĉa. Nur praktika kunlaboro por komunismo estas garantio por la paco.

A. S. (10 580), Berlin.

*

K-dino 15 408, vi estas timigita, ĉar oni diras al sovetiaj infanoj, ke ili agu sub la devizoj "militon kontraŭ imperiisma milito" k "por defendo de Sovetio". Tamen estas nia nepra devo tiel eduki la infanojn, ne nur sovetiajn sed la tutmondajn lab. infanojn. Ĉu ni defendos nian ruĝan patrion per packontraktoj k diplomataj akordoj? Ĉi tiuj estas "paperĉifonoj" en la momento, kiam iliaj subskribintoj deziras militiri. Ili utilas nur por kaŝi la ĉiam pli grandajn militpreparojn.

Vi demandas, ĉu per tia eduko ni fine akiros la pacon? Sed ĉu ni ne iras nun al milito, malgraŭ Ĝenevo, Lokarno, Pariza ĵurkonsento k aliaj promesoj? Ĝis la laboristoj ordigos la mondan socistaton, la situacio restos tia; milito estas neforigebla faktoro de la nuna sociordo, same kiel ekspluatado. Kaj ĉar Sovetio, spite ĉiuflankaj malhelpoj, fariĝas ĉiam pli forta, la militpreparoj estas direktitaj kontraŭ ĝi; prave do la sovetianoj edukas siajn infanojn por forpeli la korvojn nepre sin ĵetontajn sur tiun de ili malbenatan landon. Vi juĝas laŭ via virina (eble patrina) vidpunkto. Sed egale ĉu tiel eduki la infanojn aŭ fari el ili aplaŭdantojn de l' packontraktoj, la milito okazos, k ili estos forjetitaj en tranĉeojn kun pafiloj en la manoj, dum aviadiloj surverŝos venengasojn sur la sendefendajn urbojn.

16 835 (Sevran).

*

Leginte la artikolon de K-dino 15 408, mi miris, ke inter la t. n. internaciistoj, kiuj pretendas esti la plej "perfektaj", ankaŭ ekzistas Gek-doj, kiuj havas iluzion naivan de infano. La mondo por ili laŭŝajne estas la vilaĝo, en kiu ili loĝas. Ĉu vi fakte opinias, kara K-dino, ke antaŭ la mondmilito la socialistoj edukis siajn infanojn por la milito? Se ĉiuj SAT-anoj akceptus vian deziron, ĉu tio malebligus militon? Via alvoko ŝajnas al mi esti voko en dezerto. Ĉu vi mem edukas viajn infanojn al neŝloso de la dompordo? Se ne, vi havas nenian rajton kontraŭi la edukmanieron de la Soveta ŝtato, ĉar per neŝloso de pordoj oni ne malebligas ŝtelrompojn. La lab. partioj ankaŭ ekster Sovetio havas defend-ŝirmligojn. Mi ne povas kompreni, kial vi aniĝis al iu el tiuj partioj. Revolucio, kiu ankaŭ estas milito, k pacismo same ne estas akordeblaj kiel akvo k fajro. La ĉefa postulo de l' socialdem. partio ja estas via devizo: "Por la paco k kontraŭ milito." Preskaŭ senescepte la socialistaj parlamentanoj en ĉiuj landoj kantis en 1914 ĥore kun la patriotoj. Tiam kiel sola[1] el ĉiuj militantaj landoj la bolŝevika frakcio de la "Duma" en Peterburgo kontraŭstaris la militon. Ĉiujn el ili oni kondamnis je dumviva ekzilo. Eble ili estis la solaj, kiuj jam estis tiom saĝaj kiel vi. Sed nun la bolŝevikoj evidente perdis la saĝon, ĉar ili ne forjetas la armilojn k ne enlasas la tiamajn burĝojn por fondi kun ili demokratan ŝtaton. Ili ankoraŭ ĉiam edukas la infanojn al ŝloso de la pordoj. Sed en Germanio, Francio, Belgio, Anglio ktp. la samaj pormilitaj gvidantoj ankoraŭ nun estas membroj k gvidantoj de lab. partioj, k ili ripetas la saman devizon kiel antaŭ 1914: "Kontraŭ milito!"

La veraj socialistoj neniam estis k neniam povos esti kontraŭuloj de revolucia milito. La mondmiliton, kiun gvidis la burĝaro, estis reakcia, sklaviga, krima milito. Ĉu oni rajtas diri kiel socialisto, ke milito kontraŭ tiu ĉi burĝaro estas la sama? Vi kredas je paco k amo ktp., ĉar en via (laŭŝajne teror)lando[1] depost la milito 1914 ĝis 1918 ne plu okazis milito. Vi verŝajne ne scias, ke pli ol 10 militoj intertempe okazis. Laŭŝajne vi timas la militon nur pro viaj propraj gefiloj.

Ĉar pro la diversgrada evoluo de l' kapitalismo en la div. landoj socialismo ne samtempe en la tuta mondo povas venki, oni devas ankaŭ aprobi la defendmiliton. Tion jam Engels antaŭ 50 jaroj antaŭvidis. La klaskonsciaj laboristoj devas esti por milito kiam ili batalas por sia klaso, ili devas esti kontraŭ milito, kiam oni devigas ilin batali por la interesoj de l' kapitalismo k ĝia pseŭdonimo "patrio". Vere revolucia K-dino diros al la filo: "Baldaŭ oni donos al vi la pafilon, prenu ĝin k lernu bone uzi ĝin, ne por pafi al viaj fratoj kiel okazis ĝis nun k kiel la perfiduloj de l' socialismo konsilas al vi, sed por batali kontraŭ la burĝaron de via propra lando, por fini la ekspluaton, mizeron, k la militojn, ne per piaj deziroj, sed per la venko super la burĝaro." Nia devizo do devas esti: Ĉiun proletaron k ĉiun cendon k nian tutan forton por nia "*Dio*" *Revolucio*, ĉion por la bono de la laboristaro k justo en la tuta mondo. *6571 (Aŭstrio).*

[1] Ankaŭ la itala k bulgara partioj! — almenaŭ ĉe milit-eksplodo. — *Red.*

[1] K-dino 15 408 estas el Nederlando. — *Red.*

KUN TIU ĈI NUMERO ESTAS EKSPEDATA "LA LERNANTO"

KONTRAŬ LA DOGMOJN

LA RELIGIO

La *religio* povas esti difinata jene: la *iluzio*, kiu atribuas al la aferoj, al la realaj aŭ imagaj estajoj, aŭ la fenomenoj de l' naturo, al la vizioj, al la agoj, al la kapabloj k konceptoj de l' homo, intencojn, volojn k personojn, kiujn oni devas favorigi al si per la preĝo k la ofero. Al ĉiu religio apliku tiun ĉi difinon. Ne ekzistas unu, por kiu ĝi ne taŭgus.

Unua peno de l' per la imago nutrata scivolemo por klarigi la rilatojn de l' homo kun la ĉirkaŭanta medio, tiu ĉi iluzio longtempe posedis la homan spiriton, inspiris la poezion k arton, k, kombinita laŭ diversaj dozoj kun la kreskanta racio, naskis la teogoniojn[1] k kosmogoniojn, la filozofiajn sistemojn, sugestis solvojn tiel interesajn kiel vanajn pri la supozita morala problemo.

Tiom, kiom la kreoj de l' religia iluzio estis ĝustproporciaj kun la intelekto, kun la konoj k la moroj de l' popoloj, ili konkuris k partoprenis je la progreso de l' artoj k institucioj. Sed de kiam ili restis malantaŭe de la sperto k de l' racio, ili malhelpis la evoluon, ili baris la vojon k kondamnis la homon al malantaŭeniroj, devojiĝoj k senfina mizero. La parazitoj, kiuj vivas per tio, la potenculoj, kiuj profitas el ĝi, defendis ilin per fajro k glavo, k, kio estas pli malbona, per kompromisoj.

La dioj ne parolas: ili posedas nek laringon nek trian fruntan volvajon; oni prenis de ili, cetere, la ventojn k la tondrojn. La oreloj ankaŭ mankas al ili: ili ne aŭdas.

La dioj ne manĝas — pro malhavo de buŝo k stomako.

La dioj ne havas manojn por akcepti la oferon.

Lertaj personoj elpensis unue anstataŭi tiujn ĉi nepre necesajn organojn; ili parolis, aŭskultis, respondis, ili manĝis k enpoŝigis — por la dioj.

[1] Teorio, doktrino pri la origino de dio(j). — *Red.*

Ili negocis per la difavoro; ili vendis al la reĝoj la obeon de l' subuloj.

Ili ne predikis la iluzion, ili ekspluatis la mensogon.

Estroj super la virinoj per la ĉarlatanismo, super la infanoj per la falsita edukado, super la nesciuloj per la rutino k la teroro, ili levis la kredon kiel malamikon de la racio.

De ĉiam la historio de l' homaro fariĝis la batalo inter la facilkredemo k la libera esplorado. Ĉiu intelekta progreso estas konkero super la religio. La diseco inter la religio k la socio estas la mezurilo mem de l' progreso.

Tia estas la rolo, kiun la religioj ludis en la etnografio k en la historio.

Andreo Lefevr (Lefèvre.)

*

Batalo ĉirkaŭ reprezentanto de dio

En Gulbene (Latvio) estis pastro nomata Egle. Li estis iom progresema, sed same progresema en drinkado. Li havis multajn amikojn k konatojn inter la ŝafaro, kompreneble same drinkuloj. Li preferis iom drinki post bapto, post enterigo de mortinto, post geedzigo. Drinkado ĉiam progresis, plinombriĝis ankaŭ lia amikaro el drinkemaj ŝafoj. Iun fojon li fervore ekpredikis ebria en preĝejo, k sukcesis. Sed iun fojon li disverŝis sur plankon la sanktan sangon de Kristo, anstataŭ verŝi en buŝojn de pentulojpekuloj. Alian fojon li forgesis diri la plej sanktajn vortojn dum bapto ktp. Tiel longe ne daŭris, ĝis oni denuncis tion al la episkopo. Esploro, forigo el ofico dum tri monatoj por resaniĝo de drinkemo. Pasis la tempo. La sankta drinkulo ne resaniĝis: eksigo k enoficigo de alia. Sed post tio la afero pli graviĝis. Ekribelis la drinkema ŝafaro, protestoj ekestis, k oni forigis la anstataŭantan pastron el la preĝejo. Polico, arestoj, protokoloj, juĝo, malliberigo. Apenaŭ oni evitis, ke disfendiĝis la eklezio je drinkula k abstinenca. Fine tamen la abstinenca ŝafaro venkis. Kaj la drinkeman pastron oni forigis aliloken.

Okulatestanto.

*

Je la servo de l' Eklezio

Antaŭ kelka tempo la "libera ŝtato" de Irlando, kie la katolika influo estas ĉiopova, malpermesis la eniron sur sian teritorion de unu numero de l' granda angla ĉiutaga ĵurnalo "La Ĉiutaga Poŝto" (The Daily Mail), ĉar ĝi entenis recenzon aŭ resumon pri verko de d-o Ajzler (Eisler), Viena scienculo, kiun kondukis liaj esploroj al la konkludo, ke Jesuo havis fraton-kunnaskiton.

TRA ESPERANTIO

La logika lingvo estas la plej forta

Ŝajnas al mi, ke ĉiuj personoj, kiuj sin okupadas pri esperanto k dediĉas al ĝi grandan parton de sia tempo k energio, devas sperti la samon, kion mi travivas: la rilatoj al la naciaj lingvoj ŝanĝiĝas. Per sia logika strukturo esperanto trudas sian influon k superregas finfine eĉ nian tutan pensan analizadon k la konforman lingvan esprimadon. Nepre ĝi reinfluas sur nian gepatra-lingvan scion k malbonigas ĝin (ĉu domaĝe?). Ne nur tradukojn el esperanto, sed originalojn faritajn en nacia lingvo mi renkontis verkitaj laŭ tute esperanta stilo, ĉar ilia aŭtoro evidente okupis sin ĉefe k prefere pri esperanto. Mi mem, uzante apud esperanto alian nacian helplingvon tre diferencan de mia gepatra lingvo nacia, spertas ĉe la uzado tre forte la influon de l' esperanta elemento (ne tiun de la nacia gepatra lingvo). Ĝi tentas min uzi la novan nacian lingvon laŭ pli rigore logika maniero, ol vere ĝi devas esti uzata. Kaj mi estas ĉagrenita pri la mallogikeco de l' nacia lingvo. Tio sama, kvankam nature en malpli forta grado, okazas al mi rilate al la gepatra lingvo, de kies uzado mi cetere pli k pli dekutimiĝas per longa vivado en alia lingvoteritorio. Tiel mi ofte trovis min uzanta la germanan fremd-vorton "Quartal" en la esperanta senco de "kvartalo", kiun ĝi tute ne havas en tiu lingvo.

Sed la influon de l' logika esperanta lingvo mi sentas plej klare ĉe la uzado de l' prepozicioj en la nacia lingvo. Ĉio entute, kio montras la avantaĝon de esperanto super la nacia lingvo, fiksiĝas solide en la cerbo k estas ĉeestanta en la momento, kiam la nacilingvoj metas kaptilon per siaj embarasaj k cerbumigaj malregulaĵoj.

Tio tamen ne signifas, ke esperanto jam estas senmanka k finis sian evoluon; ni scias, ke (ne tuŝante la Fundamenton) esperanto disvolviĝas plu k plu kun la aplikado, kun la vivo, kiun inspiras al ĝi la uzantoj. Efektive, ĉe la hodiaŭa stato de la lingva evoluo, oni vane serĉus en kelkaj kazoj esperantan esprimon trafan, por kiu la nacilingvo donas al ni tian senhezite k certe. Plej ofte temas pri idiomaĵoj aŭ pri komunlingvaj esprimoj, kiuj mankas al ni, ĉar ni ankoraŭ ne komprenis (k tio estas tute normala) fari el esperanto nian ĉiutagan lingvon.

La granda valoro de l' artefarita esperanto estas, ke ĝi devigas nin pensi logike; ĝi fariĝas kvazaŭ juĝisto super la mallogikaj nacilingvoj; ĝi indikas al ni tre precize (kondiĉe ke ni enpenetris la spiriton de la lingvo), kiel ni devas logike k racie esprimi tiun aŭ alian ideon aŭ observon; ĝi kondamnas samtempe la nacilingvajn idiomajojn k idiotajojn, atentigante nin konstante pri la direkto, en kiu kuŝas la progreso por pens-esprimo. La artefarita esperanto, inventita de antaŭvidema pensulo, estas la lingvo de tiu epoko, en kiu tekniko simpligis k raciigis ĉiujn homajn agojn k plenumojn, en kiu la homa penso mondskale bezonas simplan, klaran k unuecan formulon. Kaj esperanto fine triumfos super la malraciaj lingvoj, foruzitaj, balastŝtopitaj k komplikaj, kune kun la triumfo de l' racio super homara epoko karakterizita per la naciemo.

N. B.

Vizitanto el Norvegio

Unu el la plej gravaj atingoj en la agado de l' lab. esperanto-movado norvegia estas la fondo (en aprilo 1928) de Esp. Klubo de Tramistoj. La ĉefdirektoro Samuelsen rekomendis la klubon al la estraro de l' tramkompanio, kiu konsentis, ke ĝi uzu senpage tramkompanian ĉambron kun lumo, hejto ktp. k kiu krome subvenciis la klubon. Tiel ĝi povis krei esp. bibliotekon, kiu enhavas proks. 65 volumojn. La klubo havas 35 membrojn tre fervorajn. Unu el la membroj partoprenas en tiuj ĉi tagoj studvojaĝon tra Sovetio. Alian studvojaĝon tra Germanio, Nederlando, Belgio k Francio partoprenas la subskribinto (prezidanto de l' klubo). Bicikle trapasinte en la unuaj tagoj de ĉi tiu monato urbojn Kiel, Hamburgo, Bremeno, Amsterdamo, Hago, li alvenos la **14-an** al Roterdamo, **16-an** Antverpeno, **17-an** Bruselo, de kie li faros mallongan vojaĝon al Norda Francio, la **19-an**, k reen al Bruselo. Forlasos tiun ĉi urbon la **20-an**, alvenos al Lieĝo la **22-an**, Aĥeno **23-an**, Kolonjo (Köln) **24-an**, Düseldorfo **26-an**, Esen **28-an**, Dortmund **29-an**, Münster **30-an**, Hanover **1-an** de junio, Hamburgo **3-an**. Laŭdezire li parolados en ĉiu loko, kie eblas. La alveno al la div. lokoj okazos proks. je la 17-a horo.

Johano Snekvik (el Oslo).

TRA LA MOVADO

KRONIKO

AŬSTRIO. Knittelfeld. La movado bone prosperas. El 24 komencintaj kursanoj 16 ankoraŭ regule partoprenas. La grupvespero estas ĉiam bone vizitata. Por kursfinfesto estos aranĝata letervespero. (7151.) — *JUGOSLAVIO.* Laborista Sekcio de Beograda Esp. Societo sciigas pri sukcesa letervespero, aranĝita je 15. feb. Kvankam malmultnombre vizitite, enskribiĝis por kurso 17 personoj. Kurso por laboristoj gvidota ĉe la Nova Universitato. (Estraro.) — *SOVETIO.* La centra organo de l' Kom. Junulara Asocio en Sovetio, kiu havas pli ol 2 milionojn da legantoj, propra-iniciative fondigis en dec. 1930 "esp. brigadon" kun la komisio akiri peresp-ajn originalajn raportojn el tuta mondo. Je 25. dec. aperis ĝia unua ilustrita "Internacia paĝo" kun esp. leteroj el 10 landoj. Oni intencas plue aperigi tiajn "Paĝojn", donante honorarion por ĉiu presitaĵo. La oficiala organo de l' C. K. de Sovetia Sendiula Unuiĝo (UMA) aperigas regulajn resumojn en esp-o; la ukrainia gazeto de l' Unuiĝo en Kievo enpresas esp. alvokojn k sciigojn por eksterl. ateistoj.

ĈE LA NEŬTRALULOJ

La agado de CK de SEU kontraŭ-SAT-a, kiu estas gvidata per tiaj nedireble fiaj rimedoj, kia la bojkotado al la SAT-organoj k tiela malebligo al niaj sovetiaj K-doj legi niajn eldonaĵojn k formi al si propran opinion pri la pozicio de SAT, aperas en aparte akra lumo per jenaj dokumentoj:

1. prospektforma alvoko de "Heroldo de Esperanto" (aldonita al ties n-o de 24. aprilo), per kiu estas petate monhelpi al la disvastigo de tiu neŭtrala gazeto en Sovetio. En ĝi estas cititaj emociaj vortoj de sovetiaj esp-istoj, kiuj dankplene kvitancas ricevon de "Heroldo". "Via gazeto", diras V. K. "por multaj ... esp-istoj fakte estas *sola eksterlanda gazeto,* ricevata nun, ... k memkompreneble, ke *ĉiu linio de via gazeto estas vera ĝojo* por esp-istoj de nia urbo ..." Alia skribas: "Vi malfermis al ni fenestreton, tra kiu ni povas rigardi, kiel aspektas la vivo k la esp-movado ĉie en la mondo." —

2. cirkulero de "Literatura Mondo" (neŭtrala lit. gazeto esp-a) al siaj abonantoj eksterhungariaj, petanta aĉeti SEU- k EKRELO-librojn[1], por interŝanĝe povi liveri "L. M." al Sovetio, *laŭ interkonsento kun la CK de SEU.*

Unuvorte: Liberan vojon al la neŭtralaj gazetoj en Sovetion, sed — malpermeson por la organoj de l' laborista, klasbatala SAT!

La SAT-anoj donu laŭmeritan respondon al tiuj neŭtraluloj de la CK de SEU, plifortigante sian varbadon por "S-ulo" k "LNE" k konigante al la sovetiaj esp-istoj la veron per sia persona korespondado.

[1] Inter tiuj CK de SEU havas eĉ la senhontecon oferti SAT-libron "Zamenhof": ĝi do ŝtelas al SAT kun la mono ankaŭ la stokon de tiu libro.

Korekto. Bv. legi en n-o 342, pĝ. 239, en la "Komuniko de l' Plenum-Kom." (2-a tekstlinio): "n-o **337**" (anst. 327).

Akademio k Lingva Komitato

Rezulto de la elektoj en 1931

Listo de la L. K.-anoj (reelektitaj aŭ elektitaj): Voĉdonintoj: 100. — Plimulto: 51. Dreher (98 voĉoj), Kalocsay (98), Backheuser (97), Bastien (97), Hodakowski (97), Boucon (93), Butler (93), Harvey (93), Heilker (91), Van Schoor Jan (91), Sola (90), s-rino Blaise (89), Bremon Masgrau (84), Czubrynski (83), Wenger (80).

Listo de la 6 elektitaj Akademianoj: Voĉdonintoj: 95. — Plimulto 48. Dietterle (77 voĉoj), Lippmann (73), Millidge (61), Setälä (58), Stamatiadis (57), Inglada (55). — Aliparte s-ro Butler ricevis 44 voĉojn, s-ro E. Drezen[1] 33 voĉojn.

[1] Legante la supran informon, K-doj certe demandos al si, ĉu temas pri la sekretario de CK de SEU? Jes, K-doj, estas tiu s-ro, kiu kulpigas la Direkcion de SAT pri oportunismo, kiu per mensoga denunco malpermesigis la venon de "S-ulo" en Sovetion k provis bankrotigi SAT-on per fripona reteno de ĝia mono.

Ni tre bedaŭras, ke la nomita s-ro ne elektiĝis en la Akademion. Li ja ĉiam estis ĝisosta, neforigebla neŭtralulo, kiu kontraŭvole ludas komunistan rolon. Jam dufoje li fiaskas en sia kandidateco al la Akademio; ni esperu, ke la trian fojon li estos pli bonŝanca.

RECENZEJO

Duope ricevitajn verkojn ni recenzas, unuope ricevitajn ni nur mencias.

VORTOJ DE K-DO LANTI. Kun antaŭparolo de *L. Banmer.* 192 pĝ. Formato 13×19. Prezo: 12 fr. fr. (2 mk. g.). Eld. SAT, 23, rue Boyer, Paris XX, Admin. Colmstr. 1, Leipzig O. 27.

La artikoloj de K-do Lanti, dissemitaj en diversaj SAT-gazetoj, ĉiam vekis grandan eĥon tra la tuta SAT-anaro k ankaŭ ĉe la apudaj esp. rondoj. Multaj estis la legantoj de "S-ulo", kiuj, ricevantaj la gazeton, tuj "kuris" al la artikoleto "Inter Ni", eta laŭ la longo, sed ofte ega laŭ la valoro de la pritraktata temo k la perfekte klara k konciza stilo. Kiel estis akre atakataj tiuj ofte pike k iom paradokse verkataj skriboj, ĉiuj ja scias: en ili la SAT-opozicio trovis pretekstojn por ataki la SAT-direkcion. Oni stariĝis pli kontraŭ personaj ideoj de Lanti, ol kontraŭ laŭdiraj faroj de la Direkcio.

Verŝajne konvinkiĝintaj pri tio, legintaj k aŭdintaj kiel oni fuŝaliigis la pensojn de la SAT-gvidanto, 15 K-doj el 9 landoj pruntedonis senprocente la necesan monon por kunigi la ĉefajn el la supremenciitaj artikoloj k ilin eldoni libroforme. Aldoninte al tiu riĉa fonto la deklaron de "Liberiga Stelo" (jaro 1920), kiu estas ankaŭ el la plumo de Lanti k iel konsistigis la programon de SAT, la kompilanto, K-do Banmer, atingis per lerta klasifikado, belan k interesan rezulton: la libro estas valora dokumento k tamen legiĝas plej facile k agrable. Tiom pli ke la kompilanto verkis spritan k tre interesan antaŭparolon: anstataŭ paroli pri la verko, li prefere liveris al ni siajn impresojn pri la aŭtoro, kun kiu li kunlaboras jam de pli ol 10 jar-

---

Tarifaro de SAT

LANDO	Aliĝmono al SAT	Kotizo por: a) aktiva	b) pasiva	Sennaciulo	La Nova Epoko por membroj
Argentino, pes.	0,40	6,50	1,90	6,—	3,—
Aŭstrio, ŝil.	0,50	13,—	3,75	12,—	5,—
Belgio, belg.	0,50	13,—	3,—	12,—	4,—
Brazilio, milr.	1,—	20,—	5,—	18,—	7,—
Britio, ŝil.	0,50	10,50	3,—	9,—	4,—
Bulgario, lev.	10,—	260,—	65,—	250,—	150,—
Ĉeĥoslovakio, kr.	3,—	65,—	15,—	60,—	25,—
Danio, kr.	0,50	10,—	2,50	10,—	4,—
Estonio, kr.	0,25	8,50	1,80	8,—	3,—
Finlando, mk.	4,—	85,—	18,—	80,—	30,—
Francio, fr.	2,50	45,—	12,50	40,—	18,—
Germanio, mk.	0,50	10,50	2,50	9,—	4,—
Hispanio, pes.*					
Hungario, peng.	0,50	10,50	2,50	10,—	5,—
Japanio, jen.	0,40	6,—	2,—	5,—	2,50
Jugoslavio, din.	6,—	130,—	30,—	120,—	45,—
Latvio, lat.	0,50	12,—	2,50	10,—	4,—
Litovio, lid.	1,—	20,—	5,—	18,—	8,—
Nederlando, guld.	0,30	6,50	1,60	6,—	2,50
Norvegio, kr.	0,50	10,—	2,50	9,—	4,—
Polio, zlot.	0,80	16,—	4,—	15,—	7,—
Portugalio, esk.	2,—	45,—	10,—	40,—	15,—
Rumanio, lej.	15,—	360,—	65,—	350,—	150,—
Sovetio, rubl.	0,25	5,25	1,25	4,50	2,—
Svedio, kr.	0,50	10,—	2,50	9,—	4,—
Svisio, fr.	0,60	13,—	3,—	12,—	5,—
Usono, dol.	0,25	3,25	1,25	2,50	1,50

Ĉiuj ne cititaj landoj pagu laŭ la tarifo por Germanio.

Aktivaj membroj ricevas la oficialan organon de SAT (S-ulo) senkoste.

* Pro inflacio ni petas pagi laŭ la franca tarifo.

oj. Post legado de tiu morala portreto (kun kelkaj fizikaj trajtoj) oni pli bone komprenas la verkmanieron de K-do Lanti, oni eĉ ne povus imagi, ke li verkus aliel! Cetere, pro persona sperto, mi povas atesti pri konformo de l' portreto al la originalo, krom eble ioma akrigo. Iuj K-doj diros: "Lanti estas ja originalulo". Povas esti, sed — — mankas tiaj en la laborista movado, tro multaj estas tiuj, kiuj emas laŭiri jam trabatitan vojon anstataŭ mem hakadi tra la densaĵo de antaŭjuĝoj! Almenaŭ dank' al tiu cirkonstanco ni povas legi la al neniu similan, ĉi tie recenzatan verkon.

Ĝi estas dividita je diversaj ĉapitroj, kiujn necesas nomi: Mondlingvo, organizado, edukado, sennaciismo, socipolitiko, pacismo, priskriboj, polemiko, pensoj. Ĉiu el ĝi estas finpunktata de originala beleta desegno de R. Bartelmes.

Tra la tuta verko blovas detruanta vento: falas la antaŭjuĝoj, disrompiĝas la artifikaj sociaj reguloj, k konsekvence doloras la koro de la rutinema leganto! Ĉu temas pri naciismo sub ĉiuj ĝiaj formoj: lingva, ekonomia, politika? Vi nur devas elekti inter la diversaj artikoloj. Tiel vi rekonatiĝos, se vi estas malnova leganto de "S-ulo", kun la "letero al lia dolara moŝto Kuliĝ". Ĝi estas verkita familitone, ironie, k oni povus nur al ĝi riproĉi, ke ĝi en kelkaj partoj malnoviĝis: la aserto "ke la vivnivelo de la usonaj laboristoj estas pli alta ol la nia" ne plu valoras en tia ĝenerala senco, en kia ĝi estas uzata. Ĝi eble pravas por la laborantaj laboristoj (ne ĉiuj), sed kiom ja ne laboras?

En la ĉapitro: Edukado estas klarigataj la plej karaj, por la aŭtoro, ideoj, tiuj, kiujn tute prave li juĝas esti ĉe la bazo de ĉia socia agado samkiel ĉe tiu de privata konduto: kontraŭ dogmiĝo de ideoj, por fruktodona dubemo, neceso de idealo ktp. Pri socipolitiko, plej karakterizaj estas "Oni petas volontulojn", vigla atako kontraŭ laborista naciismo, k "Pri la morto de araba SAT-ano", samcela dialogo. "La Kamentubo", simbolo de industriigo, malfermanta la vojon al socialismo; jam ofte pritraktita temo, sed ĉi tie markata de l' sennaciisma spirito de la aŭtoro.

El la tro mallonga ĉapitro "Sennaciismo" la leganto ĉerpos precizajn ideojn pri tiu nova k tiom diskutata ismo. Li tiel vidos, ke ĝi ne estas iu senforma idealo iel favoranta al kapitalismo, sed tute male fortika bazo por vere efika klasbatalo. Ĉiu estos mirigita, ke Lanti estis akuzata pri burĝiĝo! Stranga burĝo, ĉu ne, kiu skribis ". . . unuiĝo per la helpo de artefarita lingvo, de ĉiuj popoloj el la mondo por liberiĝo el la kapitalista jugo. Unuvorte, la sola — racia batalo estas *la klasbatalo, ne la nacibatalo*". Tiaj diroj estas ĉe la plumo k ĉe la buŝo de Lanti kvazaŭ rekantaĵo k mi emas pensi, ke li ilin elparolas dum sonĝoj!

Alia interesa flanko de la talento de l' aŭtoro estas videbla en la ĉapitro "Priskriboj", kiu enhavas leterojn el Italio k Turkio. Per koloraj k trafaj trajtoj estas pentritaj Konstantinoplo k la Bosforo kun, laŭ okazo, profundaj sociaj pripensoj.

Por fini, la leganto longe haltos ĉe la lastaj 6 paĝoj. Sub konciza formo, la "Pensoj" enhavas riĉan k subtilan kernon. Miaopinie oni tie malkovras kelkajn el la malmultaj gvidiloj de Lanti, kies pensado estas mirinde unueca. Kompreneble paradoksoj k ironiaĵoj ne mankas; ĉu vi ne ŝatas tiun ĉi? "Iu laŭdis mian artikolon k ĉagrene mi pensis: Kredeble mi diris en ĝi banalaĵojn." Kaj la lasta, acida k amara: "Estas danĝere tro ofte pravi."

Super la tuta verko flirtas la sennaciec-klasbatala standardo. Mi ege konsilas, ke ĉiu havigu al si tiun signifoplenan k belstilan verkon, en kiu mankas neologismoj k preseraroj.

K. Ru (835).

EL LA RUBUJO

"Nek unu groŝo de sovetia SAT-ano iru al poŝo de la kontraŭrevolucia Direkcio! Sovetiaj SAT-anoj povas komisii uzi sian monon nur al revolucia gvidorgano por la celoj, servantaj al laborista klaso, sed ne por fiverkaĵoj de Lanti pri naciismo, sennaciismo ktp."

El "Bulteno de CK de SEU", n-o 2 (97).

*

"Neniu klaskonsciulo
Abonu al 'Sennaciulo'."

"Al Lantistoj-etburĝoj en SAT
Trafu proleta piedbat'!"

"Faru strekon tra direkcia konto
Sendu municion por 'Nia fronto'!"

El "Internaciisto" n-o 12.

MEMORNOTO

Represis el "S-ulo":

Nova doba, Plzen, Lab. kontraŭfremd. (Francio) (338), Situacio en Aŭstrio (339), El Britio (340), Sindik. propag. (338), *Le Combat Syndicaliste,* Paris, jan., Senlabora . . . (325), El Jap.

Priesper. artik. k notojn enhavis:

Le Populaire de Provence, Marseille, 16. 4., Signalen, Stokh., 16. 4., 23. 4., *Freie Sportwoche,* Leipz., 13. 4., *ITF-Bult.,* Amsterd., aprilo (rubr.), *Le Réveil Ouvrier,* Nancy, 22. 4., *La Juna Socialisto,* Leeds (marto k apr.), 3-a ĉap. el "Kion rakontas la amikoj de Peĉjo".

Peresper. materialon enpresis:

Rouge Midi, Marseille, 18. 4.

NIA POŜTO

7151. — Ne senpage enpresebla via koresp.-mater. peto.

13 607. — La nomitan manuskr. ni ne konas; regule aperas "Jun. Paĝo" (adr. vd. tie); por aliaj fakoj oni sendu la materialon provizore al ni.

135. — Via artik. estas iom prokrastita, sed certe aperos. *Red.*

11 863. — Ni pagis 0.30 mk. punafrankon por via letero, ĉar ĝi tro pezis. *Adm.*

KORESPONDADO

Unu enpreso, simpla trilinia anonceto kostas 0,80 mk. g., ĉiu plia linio 0,50 mk. g. — Grandaj anoncoj kun kadro: po kv. cm. kostas 0,20 mk. g.

AŬSTRIO

K-do Alfredo Berdan, Geistingergasse 1, 6/16, *Wien-19,* kun Gek-doj el negermanlingvaj landoj. Pref. Japanio, Ĉinio, Hindio. Resp. garantiata.

FRANCIO

— Post la SAT-kongreso mi volonte gastigus masonistojn. Adr.: J. Villard, *La Chapelle-Meix* (Hte Vienne)).

GERMANIO

K-do Werner Lau, Strehlaer Str. 41, *Riesa-Gröba,* kêl, pri ĉ. temoj, L, PK, PI, PM. Resp. garantiata.

HISPANIO

— 30 gelernantoj interŝ. kêl PI. Ni nur resp. la PI, PK. Adr.: Akademio Enciklopedia "Esperanto" (Coop. "Flor de Mayo"), str. Galileo 40 (Sans), *Barcelona.*

JAPANIO

K-do E. Pon, *Enami-maĉi,* Tojama-ken, kêl, pri erotiko, seksoj k lab. movadaj temoj, L, il. gazetoj.

PORTUGALIO

— Grupo Esperantista "Kulturo", *Caramulo B. A.,* serĉas por siaj anoj gekoresp-antojn el Sovetio k. a. l. L, PK, PI, pri ĉ. temoj.

SOVETIO

K-do Petro Radomskij, Nijne Donskaja d. 16/4, kv. 5, *Smolensk,* kêl, PK, PI, PM. Resp. gar. Ne sendas unue. Bagatelaĵojn ne akceptas.

SVEDIO

— 8 lab. esp-istoj studintaj nian lingvon dum pas. vintro koresp. kêl, pri ĉ. temoj. Ni nepre resp. Skribu al: K-do Ivar Anderson, Bergslenagatan 20, *Boras.*

ENHAVO

Presejo: Neudrag, Leipzig (Germanio)